— Am o ideiă, — exclamă Ilie.

— Ce ideiă — intrebară cei lalţĭ.

— Nu v'o spun, dar este o ideiă bună, este o ideiă care n'are alt scop, de cât de a contribui la vindecarea mameĭ de patima ei, décă cumva nu va fi deja vindecată. de ceia ce mĕ indoiesc forte tare. căcĭ un obiceiu nu sĕ desrădăcinéză aşa de lesne. prin o singură naraţiune. —

— Şi nenea Vasilie este de astă părere — observă Severin. — şi el im dicea, că mama nu sĕ va vindeca prin o simplă naraţiune. chiar cât de tristă şi de ingrozitóre ar fi ea. Dar incă şi eu mĕ tem. că părerea acésta să nu fiă dréptă.

— Nu ne spui planul tĕu. — intrebă Lucreţia pe Ilie. — căcĭ idea ta trebuie să fiă vr'un plan. —

— Nu vi-lŭ spun, il veţĭ afla de séră la cocóna Varvara. décă va reuşi. ér décă nu. atuncĭ nu-lŭ veţĭ afla, — respunse Ilie. —

— Să vede tréba. că nu te prea incredĭ in idea ta, — observă Severin.

— Ideia este forte bună, — afirmă Ilie, — însĕ nu sunt papă, ca să fiu nefalibil. —

— N'am putea să-ţĭ dăm mâna de ajutor la

executarea idei tale, — sĕ informà acum Olimpia cu mult interes.

— Nu, ferit'au sfinţiĭ. Fete nu sĕ pot amesteca la asemenea lucrurĭ, carĭ sunt odióse chiar şi pentru bărbaţĭ. —

— Dar sciĭ, că sunt tare curiósă, — dise Lucreţia.

— Curiositatea este un defect — respunse Ilie glumind. — trebuie să te lecuesc de ea şi incep prin păstrarea celui mai absolut secret in privinţa planului meu. —

— Un resultat aĭ dobêndit deja cu planul tĕu, — observà Severin. — căcĭ in asceptarea descoperireĭ toţĭ vom asista, décă nu cu plăcere, dar cu interes la societate de astă séră, care de altmintré ar fi fost o mare sarcină pentru mine.

— Şi pentru mine afirmà Olimpia.

Acéstă intrevorbire avuse loc cu vr'o doue dile in urma acelei prime visitei memorabile a lui Severin in casa Dómneĭ Varvariţa.

Societatea la cocóna Varvara, despre care sĕ intreţinuseră cele doue părechĭ era opul lui Vasilie Pizmă, care sĕ uneltea mereu, de a strica logodna lui Severin. Era convins, că Dómna Varvariţa sĕ

va apuca de cărţĭ, mai ales déca va fi indemnată la acésta, precum iş propusese el a o indemna cu meşteşug şi pe tiptil.

XIV.
Societatea de cocóne.

Cocóna Varvara nu era neam cu cocóna Varvariţa. Ele erau numai bune amice cu acelaş aplecărĭ şi cu egale obiceiurĭ. Amendoue steteau pe cóma societatei, dar cocóna Varvara sĕ afla in o posiţiune mai proeminentă de cât cocóna Varvariţa. Numele ei adică al cocónei Varvara resuna maĭ puternic prin straturile societatei, graţiei vocei sale celei pătrundĕtóre, a excentrităţilor sale, a individualitaţei sale mai pronunţiate.

Cocóna Varvara nu era veduvă dar stabilimentul ei conjugal totuş purta firma ei, lumea o cunoscea numai pe Domniaei, astfel incât nicĭ n'am putut statori cu deplină siguranţă numele soţului ei, étă causa, de ce nu suntem in stare să vi-lŭ spunem.

Cocóna Varvara purta ceia ce sĕ numesce prin Bidinesci o „casă mare“. Adică avea un mobiliar scump, și dispunea de luxul uneĭ curățeniĭ perfecte, care este cu mult mai rar, de cât cum ar crede amabilele cetitóre. In adevĕr, perfecta curățenie este un lux, și décă ne sfiim a o numi așa, este, că cuventul lux, in limbagiul obștesc, sĕ folosesce numai in acel sens care semnifică un vițiŭ, pe când luxul curățenieĭ este una din cele mai strălucite calitățĭ ale uneĭ femeĭ. Etă luxul pe care am dori de alŭ vedea in casa fie-căreĭ cocóne, și care constituă o adeverată podobă, scumpă ca și cele lalte, dar mai cu sémă scumpă prin munca, prin atențiunea, ce trebuie să-i aplicăm in continuu. A dispune de luxul curățeniĭ este dar un adevĕrat merit al femei, de care póte fi mĕndră cu drept cuvênt, mai mândră de cât de acel lux de haine, de lucrurĭ scumpe, pe cari și le póte procura orĭ care femeiă cu baniĭ agonisițĭ de părințiĭ ei, séu de bărbatul ei.

Cocóna Varvara nu disprețuia insĕ niciĭ un fel de lux, căcĭ era trufașă și pĕcătnia prin trufia ei in contra bunului gust.

Tot ce era mai scump, era mai bun, tot ce

era mai bătător la ochĭ, era mai frumos, étă in doue cuvinte descrierea gustului Dei.

Odăile erau tóte incărcate cu mobile care de care mai extraordinare, arangiate fără pricepere, fără sistem, fără gust. Albumurĭ scumpe, cu fotografiĭ próste stetea pe mesele din salon, fie-care scaun era acoperit cu câte o brodărie, păreţiĭ jur imprejur plinĭ cu cadre, arangiate fără nicĭ o regulă, puse in lumină falsă. Insĕ scaunul, care incepea sĕ cânte un marş, când te puneai pe el, era representantele cel mai caracteristic al ideieĭ, care predominise la impodobirea acestei case.

Locuinţa era spaţiósă, compusă din mai multe odăi, dar cele mai micĭ, mai rĕu dispuse, erau destinate pentru usul de tóte dilele şi cele mai spaţióse, mai luminóse, cele din faţa sórelui erau reservate pentru ḑile marĭ, pentru petrecerĭ, şi steteau inchise folosite numai de patru, cinci ori intr'un an. Décă sĕ intîmpla să dea vr'o mésă cocóna Varvara, atuncĭ óspeţiĭ nu incăpeau in odaia destinată pentru acest scop, căcĭ era prea mică. Trebuia să sĕ tindă mesele in mai multe odăi.

Bidinescenii insĕ nu sĕ scandalisau câtuş de puţin de acésta, căcĭ şi ei toţĭ avea acelaş aran-

giament, ba chiar incă mai prost, pe la ei a casă.

Era spre inserată. Cocóna Varvara tuna ca o furtună prin odăi. Sbiera aicĭ, striga colea, răcnea dincolea și infrunta pretutindenĭ. Geamurile zurăiau in continuu de vibrațiunea produsă prin organul ei puternic.

Insĕ nu strigase de géba. Tóte lucrurile erau lucii; nu sĕ vedea nicăirĭ nicĭ macar un fir de praf.

Societatea ce avea să sĕ intrunescă la cocóna Varvara era o societate ḑisă de dame. Aplicăm cuvêntul „ḑisă" fiind-că ea sĕ numea numai așa, dar era in adevĕr o societate mixtă de dame și de bărbați, intrunită cu tainicul scop de a sĕ cultiva faimosul „ferbli".

Cocóna Varvara și cu partisanele ei, nu sĕ emanciparseră incă de sub legile bunei cuviințe. Păstrau forma cu tótă sănțenia, și așa dară nu ar fi cutezat nicĭ o dată a polti la un joc de cărțĭ. Hipocrisia lor le oprea chiar de a invita bărbați, fiind-că, societățĭ cu barbați, sĕ făcea numai la evenimente marĭ, in fie-care casă la doui, trei ani o dată.

Ele chemau numai pe cocónele la o cafea.

Bărbaţiĭ venea apoi târdiu séra, ca in trécăt, ca sĕ conducă pe soţiele lor a casă. O parte sĕ şi ducea cu nevestele, ér cei cu gustul de cărţĭ remâneau, până spre dină, după cum era şi jocul, mai cu interes, séu cu mai puţin interes.

Cea dintâiă cocónă care veni era Elena Dêmba, polecrită de „poştea Bidinescilor“, căcĭ vai mult le place Bidinescenilor a polecri pe fie-care om. Dar cocóna Elena Dêmba merita pe deplin polecra ei, căcĭ nu sĕ putea intêmpla nimic, fără să fi aflat dênsa mai intâiu, ér tóte svonururile pornea din guriţa Domniaei.

— Sărut mânile — dise postea — pardon Dómna Elena Dêmba, intrând in odaiă. Ea adică era mai mică de anĭ de cât Dómna Varvara şi trebuia decĭ, să-i arete respectul cuviincios.

— Bună séra dragă — respunse cocóna Varvara, sărutându-o, — şedĭ dragă. Dar Petre va veni, să te ducă a casă?

Petre éra soţul Dómnei Dêmba, unul dintre acei bărbaţĭ, care juca bucuros in sume marĭ, d'aceia sĕ interesa cocóna Varvara de venirea lui.

Posta — pardon, Dómna Elena Dêmbu n'avuse timp a respunde, căcĭ sosiră de o dată mai multe

cocóne și sĕ incinse făr de veste o conversațiune atât de vivace și sgomotósă încât iț parea că s'a intrunit din nou salvatórele capitolului de faimósă memoriă, pentru a scapă éraș vechia Roma prin vigilanța lor.

Frémetul ținu vr'o câteva momente și sĕ linisci apoi incetul cu incetul. Posta. — pardon. Dómna Elena Dêmba isbutise a predomina cu vocea ei, dar mai ales cu scirile ei cele interesante, vuetul general.

Ea vorbea cu mult foc, dar tot o dată și cu multă sfielă séu cum am dice, cu precauțiune, căci ochișorii ei sĕ invĕrteau mereu in cerc, și când intra cineva sĕ oprea, până ce vedea cine este, pentru a urma apoi cu un zel și mai mare. Sĕ vede tréba că vorbea de cineva, care era asceptat in aceiaș societate, și care potea veni in fie-care moment.

In adevĕr povestea de cocóna Varvarița, séu mai bine dis de ginerele ei, Severin Dor.

— Așa deu, inchipuiți-vĕ obrzănicia lui, — repetă ea acum cu fața roșie de emoțiune, — voiesce sĕ-o opréscă de a mai juca in cărțĭ. —

— Ar fi o próstă décă s'ar supune voin-

ței sale. — observă Ninica, soția lui Dr. Vasilie Pizmă — ce ginere mi-ar fi acela, care să-mĭ pună mie asemenea condițiunĭ. —

— Ba ḑeu e obraznic — afirmă cocóna Varvara.

— Și ce-i mai frumos, — continuă Elena Dèmba, Varvarița i-a promis, că se va lăpada de jocul de cărțĭ. —

— Sĕ pote! exclamară vr'o câteva voci de-odată.

— Da, așa ḑic chiar și servitórele din casă — respunse Elena.

— Este drept, — confirmă Ninica, — sciu de la Vasilie, căcĭ a fost de față.

— Așa-i, — o intrerupse poștea, pardon, Elena Dèmba, de frică, ca să nu-i ia alt-cineva scirea cea frumosă din gură, — că Severin i-a spus Varvariței o povesce inflorătóre. —

— Adică să mĕ ierțĭ — obiectă Ninica, — nu chiar Severin a spus povestea Varvariței, ci el a spus'o mai intâiu Olimpieĭ, și asta apoi a repetat'o mume-si. —

— Tot una, orĭ cum ar fi, dar o poveste s'a spus, și incă o poveste atât de infricoșată incât plângeau toțĭ când o auḑeau, și Varvarița s'a jurat

intre hohote, că nu sĕ va mai atinge nicĭ o dată de cărţĭ. —

— Me mir apoi, — observă cocóna Varvara, — cum de mi-a lăsat vorbă că va veni.

— Póte se va duce, până să incepem jocul, — ḑise una.

— Orĭ póte vrea să ne opréscă pe tóte de a mai juca, — observa alta.

— Că ḑeu, numai una ca asta nu sĕ va intimpla, — exclamă cocóna Varvara.

— Mai sci, décă nu ne va face să plângem şi noi, spunĕndu-ne acea poveste, — ḑise Elena Dèmba.

— Ba, că nu o vom lăsa sĕ spună — replică cocóna Varvara.

— Eu insĕ aş vrea s'o sciu, — obiectă Ninica.

— Şi eu, şi eu, şi eu — ḑiseră mai multe vocĭ de o dată. Făr de veste sĕ făcu insĕ o linisce cumplită. Varvariţa intrase cu fetele ei, Olimpia şi Lucreţia in odaiă.

Olimpia era tristă, Lucreţia posomorită, cocóna Varvariţa rĕu dispuse. Inainte de a porni de-a casă, avuseră ele intre ele o mică sfadă. Cocóna Varvariţa din vechiu obiceiu, pusese banĭ in portofoliu.

Olimpia observase acésta și iș permise a i aduce a minte mune-si de promisiunea ei: dar cocóna Varvarița sĕ făcuse pară și foc „că doar nu a ajuns sub epitropia fie-si, și că póte face ce voiesce dar mai vèrtos póte sĕ ducă banii ei unde i place“ și altele de-al de astea. Cât in privința jocului de cărțĭ nu sĕ pronunță: sĕ vede tréba că sĕ sfia de a sĕ lepăda pe față de cuvèntul dat.

Olimpia cu minte, nu insistă mai mult: tăcu și Lucreția, cu tóte că ar fi dorit să-șĭ spună și ea părerea.

Tóte trele erau dară preocupate de alte gândurĭ la intrarea lor in societate, căcĭ altmintrelea ar fi observat tăcerea repentină ce sĕ făcuse in mijlocul cocónelor și ar fi ințeles că sa vorbit de ele.

Cocóna Varvara imbrățișă de a rêndul, mai intâiu pe cocóna Varvarița, apoi pe Olimpia și in fine pe Lucreția.

— Intr'un ceas bun, intr'un ceas bun, — dise cocóna Varvara, — intr'un ceas bun, — repetă corul feminin, urând astfel, ca logodna Olimpiei, să sĕ fi săvêrșit intr'un ceas bun, fericit.

Apoi éră̆ș sĕ porniră valurile conversațiunei. Sĕ formară grupe diferite, care discutau asupra

evenimentelor celor trei dile din urmă. In cele mai multe cercurĭ preponderă insĕ cestiunea cocónei Varvarița și a ginerelui ei.

— Ore veniva ginerele — se intrebară unele.

— Nu cred — rĕspunse cineva.

— De ce sĕ nu vină — exclamâ altă.

— Cât e de palidă sêrmana fată — șopti o bĕtrênă.

— Și cu ochiĭ plânșĭ — adause alta.

— Nicĭ Lucreția nu pare bine dispusă, — observă Ninica.

Cocóna Varvara luase pe cocóna Varvarița la o parte căcĭ Domniaei avea o inimă verde și nu se putea răbda a tănui ceva.

— Este drept — o intrebâ — că ginerele tĕu te-a oprit a mai juca in cărțĭ.

Cocónâ Varvarița sĕ făcu ca para focului.

— Cine ți-a spus una ca asta? — intrebâ ea cu indignațiune.

Ninica băgase de sémă, că Varvarele au inceput a discuta cestiunea cea interesantă, și sĕ grăbi a profita de ocasiune, pentru a audi din gura Varvariței cum stau lucrurile și cum s'au petrecut, căcĭ Vasilie i spusese unele, dar nu tóte, le inșirase

cu ruptul, așa după obiceiul bărbaților, nu din fir in pěr, cum sciu să povestéscă numai femeile.

Când ajunse Ninica lingă cele două cocóne, Varvarița dicea:

— Tótă lumea o spune, eau chiar și Ninica. —

— Ce sě fiă — intrebă acésta.

— Nu ne-ai spus, că Varvarița s'a jurat a nu să mai atinge de cărțĭ — replică cocóna Varvara.

— Décă a mințit Vasilie, — care a fost de de față, — dise Ninica, — apoi mințesc și eu.

— Diceai însě, — observă Varvarița adresându-sě către cocóna Varvara, — că ginere-meu, m'ar fi oprit să mai joc in cărțĭ.

— Apoi! nu te-a făcut el să te jurĭ, — rěspunse Varvara.

— O cât despre jurat, nu-i drept, — replică Varvarița, — am dis numai că nu voi mai juca in cărțĭ, dar n'am jurat. Décă ațĭ fi audit și voi istoria jalnică, care este pricina de urăsce intru atat ginere-meu jocul de cărțĭ, și voi ațĭ fi dis așa.

— Étă tocmai ce voiam sě aud și eu — dise acum Ninica, — te rog spune-ne acea istoriă. —

— Te rugăm sě ni-o povestescĭ — strigară tóte cocónele din prejur, care veniseră una câte

una sĕ asculte la conversaţiunea acestui cerc, in care sĕ trata cestiunea de ḑi.

Varvariţa sĕ apucă sĕ spună povestea lulcei. Ea insĕ nu era inspirată de nicĭ un simţiment mai inalt, decĭ naraţiunea ei nu putu produce efectul pe care il exercitase din gura Olimpicĭ.

— Poftim — ḑise cocóna Varvara după ce terminase Varvariţa, — cărţile sĕ fi fost de vină, la acéstă nenorocire! Servitórea, blăstămată de ea — a fost de vină!

— Aşa-i, aşa-i — repetă corul şi indată sĕ incinse conversaţiunea de predilecţiune a cocónelor, despre rĕutatea servitórelor. Care de care se intrecea a sĕ represента de victima a acestor fiinţe fără suflet, fără ruşine şi fără câte alte tóte.

Cocóna Varvariţa sĕ căi in sine de slăbiciunea ce arĕtase când sĕ grăbise a promite fără pricină că nu va mai juca in cărţĭ, şi sĕ decise a revoca in public şi prin fapt chiar astăḑĭ acea promisiune próstă: adică sĕ hotărî a juca in cărţĭ. —

Hai, hai, mult e până 'n raiu — pană 'n iad i numai un gard, şi ăla-i spart — ḑice Romănul.

XV.

Planul executat.

Olimpia și Lucreția steteau de o parte. Nu puteau și nu voiau sě ia parte la conversațiunea cocónelor. Nu puteau. căcĭ erau fete și nu li sě cădea să sě amestece in vorba muierilor, nu voiau căcĭ erau preocupate de gândurĭ grele.

Olimpia tremura de frica asceptărei, presimțea că mumă-sa iș va călca cuvěntul și prevedea un viitor plin de nefericire, căcĭ, vai, viéța fără de Severin era o viĕță lipsită de orĭ ce bine, plină de mîhnire, de tristeță și de jale. Severin nu putea să-șĭ incredințeze de soție pe fiica uneĭ jucătóre de cărțĭ.

— Astădĭ, numai astădĭ de s'ar putea stăpâni mama. — cugeta neincetat Olimpia.

Inima Lucrețieĭ era plină de temerĭ, sě ingrijea de intențiunile lui Ilie, i era frică de un scandal provocat prin executarea acelui plan pe care-lŭ amintise, că l'ar fi conceput intru oprirea cocóneĭ Varvarița de la jocul de cărțĭ. Acel plan de l'ar fi cunoscut, ce bine ar fi fost. Décă era bun ar fi putut fi veselă, décă era rěu, l'ar fi putut povățui

pe Ilie, și l'ar fi putut opri de la executare. Dar așa . . . . era rĕu.

Spre fericire, chinul ei nu durà mult, căcĭ peste curĕnd sosi Ilie cu Severin. Veniră mai de vreme de cât cum era obiceiul prin Bidinescĭ.

In societate sĕ făcu linisce. Cocónele amuțiră ca de obiecei in presența unui strein.

Incepură unele a vorbi cu Severin despre timp altele despre maial, altele despre oraș. Incetul cu incetul sĕ porni érăș conversațiunea și Lucreția profitând de risipirea atențiunei, care sĕ concentrase până atuncĭ asupra celor doi tinerĭ, il luà pe Ilie la o parte.

— Pentru Dumnedeu i șopti ea cu mare stăruință: — spune-mĭ, ce ai de gànd a face. Spunemĭ să sciu, căcĭ mi-e témă să nu comițĭ vro necuviință, sĕ nu sĕ intimple vr'un scandal, să sĕ supere mama pre tine, și să ne stricĭ și viitorul nostru. —

— Liniscesce-te dragă — respunse Ilie zimbind, — nu sĕ va intimpla nicĭ un scandal. Mama nu e amestecată nicĭ de cum in planul meu.

— Dar bine, nu vreai s'o oprescĭ de la joc — intreba Lucreția supĕrată de indărătnicirea mirelui ei.

— Ba da, insě nu mě voi adresa pentru acésta de-a dreptul cătră D-ei. — replică Ilie — n'am de cât sě spun vr'o doue vorbe Dómnei de casă, și mĭ-am ajuns scopul.

— Și cu vorbe poțĭ vatăma. — observà Lucreția.

— Vorbele mele nu vor vătăma pe nimeni. Vină cu mine de ascultă, ca să te liniscescĭ. — cu aceste cuvinte merse spre cocóna Varvara care era incurcată cu nisce cocóne intr'o conversațiune despre dulcețurĭ, compoturĭ și alte lucrurĭ scumpe d'ale cămăreĭ.

Lucreția sě luâ după el.

— Sărut mâna cocónă Varvară — ḑise Ilie când fu aprópe de dómna casei.

— Bună séra Iliaș — rěspunse cocóna Varvara cu multă afabilitate. — Ce ḑicĭ, n'am putea sě incepem? Sciu că jocĭ numai de nevoe, dar până vor veni cei lalțĭ, ne putem apuca de un mic ferbli.

— Tocmai in privința acésta am voit să-țĭ spun ceva. — replică Ilie cu o față ingrijată.

— Ce ai — intrebâ cocóna Varvara alarmată prin fisionomia lui Ilie.

— Nimic, n'am nimic, — respunse acesta, intorcênd ochiĭ imprejur in semn, că nu póte vorbi intre atâtea urechĭ. Cocóna Varvara inţelese indată acest semn şi dominând situaţiunea cu acel tact minunat inăscut unor femei ḑise riḑênd:

— Dar sci, că escĭ posnaş Ilie, erai să mĕ bagĭ in gróze cu faţa D-tale speriată.

Apoi îş urmă conversaţiunea despre murăturĭ dar nu o intinse până la rochĭ, — unde ar fi ajuns negreşit, décă ar fi putut dura incă puţin timp, — ci sĕ furişă pe nesimţite intr'un colţ, unde sĕ retrăseseră Ilie şi Lucreţia, pentru a o ascepta, căcĭ sĕ inţeleseseră cu ochiĭ despre acésta.

— Ce-i Ilie, — intrebă acum cocóna Varvara şoptind.

— Un lucru fórte neplăcut, — respunse acesta vorbind şi el incetinel.

— Spune de, — făcu cocóna Varvariţa cu un gest de nerăbdare.

— Astăḑĭ din intimplare am avut puţină trébă la poliţie — incepu Ilie.

La cuvêntul poliţie faţa cocónei Varvara sĕ păli. Avea un respect fórte mare de poliţie şi de tóte autorităţile civile.

Nu-i plăcea nicĭ sĕ audă cuvèntul poliție.

— Și . . . . intrebà cocóna Varvara cu resuflarea năbușită.

— Și din intèmplare am audit, că Domnul comisar a dat o poruncă, care te privesce pe Dta?

— Pe mine — exclamà coçona Varvara ingrozită, — ce póte avea poliția cu mine, ce amestec am eu cu poliția?

— Așa mĕ intrebam și eu, — continuà Ilie, — când am audit numele Dtale din gura comisasarului, și am tras cu urechia, ca sĕ aud despre ce este vorba. —

— Ei bine, și ai audit — intrebà cocóna Varvara devenind tot mai palidă.

— Am audit, sĕ ințelege că am audit și este prea bine, că am putut audi, căci te pot feri de o neplăcere, ba de un necaz mare.

— Spune dragă Ilie, — sĕ rugà cocóna Varvara..

— Spune, — adause și Lucreția, care abia apuca sĕ audă unde vrea să ésă Ilie.

— Sĕ vede tréba, că te-a denunsat cineva la poliție — continuà Ilie, — adecă a făcut arĕtare, că sĕ va juca hazard in casă la D-ta, și comisarul

dedea tocmai ordin, să-ţĭ calce casa şi sĕ vĕ prindă la joc.

— Vai — exclamà cocóna Varvara, — ce ruşine. Cum sĕ scap, spune-mĭ iubitule, cum sĕ scap; ce sĕ fac, ca sĕ oprese pe poliţia, sĕ nu-mĭ vină in casă.

— Nu-o mai poţĭ opri, de a veni dar o poţĭ scóte cum va intra, décă vei avea grijă, ca in astă séră sĕ nu jóce nimen in cărţĭ la D-ta.

Bine ḑicĭ bine ḑicĭ — oftà cocóna Varvara cu totul consternată şi eşi apoi afară pentru a sĕ reculege puţin.

Lucreţia era uimită şi era mêndră de genialitatea logodnicului ei.

— Îţ garantez — ḑise Ilie către Lucreţia, — că in astă séră nimen nu va juca in cărţĭ aice.

Acum reintrà cocóna Varvara éraş. Veniră şi vr'o câţĭva dintre Domnĭ.

Cocóna Varvara presentà pe Severin Dor mai intâiu Domnului Boronau, comersant de frunte supranumit Gurasatului, căcĭ el domina tot oraşul prin organul sĕu puţin cam răguşit dar puternic. Vorbea de lână şi de pĭei, dar mai mult de politică inaltă. Îl mai presentà D-lui Pantofescu rentier,

care trăia din venitul capitalelor sale imprumutate cu trei la sută — pe lună; nu uită a-lŭ recomanda și Dlui Curcă, amploiat dar tot o dată intreprindător de fel de fel de speculațiunĭ.

Cocóna Varvara, sub alte imprejurărĭ, n'ar fi observat cu atâta strictețĕ regulile polițieĭ adică nu s'ar fi ingrijit de presentarea acésta, ci ar fi lăsat in voia intimplăreĭ pe óspețiĭ D-ei, sigură fiiind, că sĕ vor cunósce, décă vor voi, și ar fi grăbit să etableze jocul ei de predilecțiune.

Astădĭ insĕ sĕ ferea, după cum scim, de acest lucru, deci alese mijlocul presentăreĭ ca sĕ incurce pe Domniĭ in conversațiune.

Unele dintre dame zoreau să sĕ pună la mésă cu cărțĭ, acestora le respundea cocóna Varvara, că istoria luleeĭ tot ar fi impresionat-o mai tare, de cât cum ar fi credut chiar dènsa la inceput, și că i-ar fi trecut pofta de a juca in cărțĭ.

Domnul Boronan demonstra cu organul sĕu puternic greșala ce comisese guvernul prin infiiințarea de carantine in contra lâneĭ, arĕta in mod convingător că intregul oraș sĕ va prăpădi, décă nu sĕ va slobozi lâna, și deveni parŭ de foc, gată de a intreprinde lupta in contra orĭ cui — când

de o dată. fiind in culmea extasului sĕu se opri, sĕ ingălbini și tăcu.

O guriță dulce pronunțase următórele cuvinte:

— Boronane, ér te apucă tusea cea rea. décă vei mai striga așa. —

Aceste cuvinte eșiră din gurița consórtei Dlui Boronan, și produseră acel efect minunat, căcĭ Boronan sĕ temea de tuse și de consecințele ei, carĭ după părerea Domniei sale sunt: oftică și mórte, — ca de munca vecĭnică.

Severin era fórte incântat de incetarea acesteĭ argumentărĭ sgomotóse, care nu-lŭ interesa câtuș de puțin și voia să se furișede lingă Olimpia sa, când fu oprit de rentierul Pantofescu, care-lŭ intrebă despre imbrăcămintea sa. la ce croitor și-a făcut hainele și la care cordonier séu pantofar ghetele. Nicĭ acéstă temă nu era interesantă pentru Severin dar n'avea incătrou, trebuia să stea de vorbă cu acest Domn, până ce veni Domnul Curcă care i propuse, sĕ intreprindă amêndoi in tovărășie un stabiliment de băi recĭ, cu care nemțiĭ au inceput să facă minunĭ, nu atât cu privire la curele sevêrșite cât mai cu sémă cu privire la baniĭ adunațĭ prin acele cure....

Domniĭ după cum vedem iș mai petreceau. cum iș petreceau, dar dómnele incepură sĕ casce, și nu sĕ opriră niciĭ chiar când sĕ puse Dómna Ninica la pian și incepu sĕ cânte pe „Bălcescu murind.“

Olimpia și Lucreția erau fericite. Lucreția i spusese Olimpiei, in ce mod isbutise Ilie a impedeca in astă séră jocul de cărțĭ.

Dómna Ninica sfîrșise cântecul „Bălcescului“ și intonase „Hora Severinului“ fără de a anima câtuș de puțin societatea, căcĭ era sătulă și prea sătulă de aceste dóuĕ melodiĭ pe care le audise neincetat de vr'o doi anĭ incóce din gura Ninichei.

Vĕdênd in fine cocónele că nu-i nicĭ un rost de cărțĭ, incepură a sĕ interesa, décă le-a venit servitórele, care sĕ le conducă pe a casă ér cele cu bărbațĭ, incepură a intreba déćă n'ar fi timp sĕ mérgă a casă.

Acestia erau invoițĭ, căcĭ cocóna Varvara, pentru a desființa societatea cât mai curênd, nu adusese pentru Domnĭ nicĭ măcar ceaiul obicĭnuit. Bărbaților le era decĭ fóme.

Societatea sĕ sparse. De la poliție nu venise nimenĭ, și cocóna Varvara incepea deja a chibzui,

că óre nu va fi fost inşelată din partea lui Ilie, când audi pe cineva bătênd la uşă. Ea stinse indată luminarea. Bărbatul ei dormea deja, n'audi decĭ bătaia la uşă: Mai bătu o dată apoi sĕ făcu linisce. Acum cocóna Varvara era incredinţată că venise poliţia. In realitate sĕ intorsese Ilie, pentru a-i spune, că poliţia venise tocmai, când sĕ ducea societatea, şi d'aceia numai urcase la Dei. Dar nedeschidêndui uşa, şi vĕdênd, că sĕ face intuneric in odaiă, iş frecâ mânile dicênd: Cocóna Varvara crede de sigur, că sunt de la poliţie, nu va descoperi dar nicĭ o dată minciuna mea, şi in loc de a sĕ supĕra va fi in vecĭ recunoscĕtóre către mine.“

XVI.
Nouĕ temeri.

Graţiă solicitudineĭ lui Ilie să şi hotărise diua de nuntă.

Décă am dis dioa am greşit, trebuia să dicem dilele de nuntă, căcĭ in adevĕr sĕ hotărîseră douĕ Duminecĭ, una pentru nunta lui Severin cu Olimpia

și a doua pentru Ilie cu Lucreția. Tinerii ar fi voit să sĕ cunune in una și aceiaș Duminecă, dar cocóna Varvarița fu in contră, „nu e bine, și nu e bine, — dicea Dei, — de câte orĭ s'au cununat mai multe părechĭ in una și aceiaș di, a fost neferieite, tóte, nu numai una, ci tóte.“

Din acéstă părere nu o putea scóte nimen.

Severin și cu Olimpia ar fi voit s'o mai incerce puțin pe cocóna Varvarița, să mai ascepte sĕ védă décă cu altă ocasiune, nu va cădea in ispită, căcĭ in societatea la cocóna Varvara nu jucase nimen in cărțĭ, prin urmare nu sĕ scia, décă in casul când s'ar fi jucat, ar fi putut resiste tentațiuneĭ.

Ilie insĕ susținea că intréga societate din Bidinescĭ, dar mai cu sémă cocónele, s'ar fi tămăduit de patima lor de cartoforiă prin istoria lulcei, care sĕ respândise in tóte cercurile orașului.

Omul nu crede nimic mai lesne, de cât ceia ce doresce inima sa. Astfel credură dară atât Severin cât și Olimpia in convertirea cocónei Varvarița, cu tóte că nu avea nicĭ o dovadă despre intórcerea ei.

Lucrurile ajunseră decĭ la preparativele pentru

cununie, când fură de-o dată intrerupte prin o scire, care i veni lui Severin.

Cumnată-sa Iulcea murise in casa de nebuni la Sibiĭ.

Ḑioa cununiclor se amênă, din acest incident de doliu, pentru sése septemânĭ, căcĭ nu s'ar fi căḑut, ca Severin sĕ ignoreḑe mórtea in casa frate-sĕu mai mare, și care-lŭ crescuse.

Ilie era disperat. Sése septămânĭ de véră, petrecute din partea cocónei Varvarița la băile din Brădescĭ, unde avea obicciu a sĕ duce in toțĭ aniĭ și unde nu cunoscea altă distracțiune de cât jocul de cărțĭ, étă perirea complectă.

Severin plecase la Sibiĭ pentru a asista la inmormêntare, dar sĕ decisese să sĕ intórcă și sĕ mérgă și el cu familia Dode la Brădescĭ.

Distrugerea frumosului edificiu ridicat cu atâta dibăcie din partea lui Ilie era neevitabilă.

Severin merse la Sibiiŭ, dar nu sĕ intórse indată, ci in locul sĕu sosi o epistolă, prin care arĕta, că va petrece vr'o câteva ḑile acolo, pentru a visita exposițiunea națională, și poftea pe cocóna Varvarița, ca sĕ vină și Dei cu fetele, să vĕḑă acea exposițiune.

Bidinescenii sciau despre acéstă intreprindere națională, dar nu sě prea interesau de dênsa, căcĭ cei care s'ar fi putut interesa vedusеră alte exposițiunĭ, la Paris, la Viena, și prin urmare li sě părea lucru de ris, a sě osteni la Sibiiŭ pentru a cerceta o sesimonositură, o parodie de exposițiune, cum sě exprimau ei.

Cocóna Varvara mai cu sémă, care fusese la exposițiunea de la Paris, era capul contrarilor, ér cocóna Varvarița ținea mult la părerea cocóneĭ Varvara, deci și dènsa vorbea cu dispreț de acéstă intreprindere națională și invitarea lui Severin de a visita exposițiunea i sě păru pocită.

— Ba ce frumos ar mai fi, décă am merge cu toții la Sibiiŭ, — dise Ilie, când aflase despre propunerea lui Severin, căcĭ spera, că prin voiagiuI la exposițiune va cădea estimp cercetarea băilor și va aduce scăparea din pericolul cel mare.

— Sě lăsăm Brădescii, pentru acest voiagiŭ, — exclamă cocóna Varvarița

— La Brădescĭ ne mai putem duce și altă dată, dar la exposițiune nu, — observă Ilie.

— Ce lucru mare și acea exposițiune, — replică cocóna Varvarița, — am vědut destule.

— Dar nicĭ una naţională, — obiectă Ilie.

— Că şi va fi un lucru demn de vĕḑut — ḑise cocóna Varvariţa.

— Cum să nu fiă, — respunse Ilie — ce, oare nu este interesant a vedea progresul naţiunei pe terènul industrieĭ; s'apoi mai interesant de a le intâlni cu românii şi româncele din cele patru unghiurĭ ale ţĕreĭ; a compara diferitele porturĭ in toaletă. —

Acest din urmă argument fu decisiv.

Merseră la Sibiiŭ. Cocóna Varvariţa cu fetele ei şi cu Ilie impreună cu — cocóna Varvara, căcĭ şi D-ei sĕ induplecase din indemnul balului care avea să se dea la Sibiiŭ in decursul exposiţiuneĭ.

Ilie era cu voie bună, Lucreţia mulţămită, Olimpia fericită. Cocóna Varvara făcea mereu la comparaţiunĭ intre voiagiul D-ei de acum şi intre acela pe care-lŭ intreprinsese la Paris.

Exposiţiunea i sĕ păru cu totul próstă. Lucrurile expuse fórte de rênd. Acasă la D-ei avea mai frumóse divanurĭ mai frumóse şifoniere şi mese, de cât cele care sĕ vedeau pe aicĭ, ş'apoi cât despre manufactele ţerancelor, vĕḑuse destule.

Dintre tóte obiectele i plăcu un costum naţio-

nal femeiesc care tocmai nu merita atenţiunea cunoscătorilor, căcĭ nu era un tip original ci o modificare nereuşită a unui costum de ţerancă pentru usul unei dame de salon. Cocóna Varvara îl cumpĕrâ cu un preţ nemĕsurat. Îl cumpĕră din douĕ consideraţiunĭ: una că-i plăcea, alta fiindcă scia, că numele cumpĕrătoruluĭ va figura in tóte jurnalele romănescĭ.

Cât pentru bal, nu merseră, căcĭ Severin nu putea, Lucreţia fără Olimpia nu voia sĕ mérgă, Ilie nu insista fiind-că nu simţea nicĭ o plăcere in privinţa balului.

Decă ar fi sciut urmările ale acestei disposiţiunĭ, ar fi stăruit din tóte puterile şi ar fi isbutit de a indupleca pe Lucreţia şi pe cocóna Varvariţa la cercetarea balului.

Cocóna Varvara aflând de hotărirea acéstă sĕ făcu pară şi cătran. Ea venise la Sibiiŭ cu singurul gând de a vedea balul şi acum să nu i sĕ implinéscă pofta? Ea singură nu voia sĕ mérgă. Barem de ar fi aflat mai curênd, dar i sĕ spuse tocmai in aceiaş ḑi când era să sĕ dea balul. Nicĭ nu vorbise mai nainte despre bal, căcĭ cercetarea acelei petrecerĭ i sĕ părea atât de naturală incât

mu-i venise prin cap de a sĕ informa despre intențiunele celor lalțĭ in acéstă privință.

— Décă sciam una ca asta, nicĭ nu veniam cu voi la Sibiiŭ, ci mĕ duceam la Brădescĭ. — ḑise supĕrată cătră cocóna Varvarița.

— Îm pare rĕu, că țĭ-am stricat pofta, — respunse cocóna Varvarița — dar cum de nu ne-ai pomenit nimic despre bal. Acum décă ne-am hotărî sĕ mergem ar fi prea târḑiu, căcĭ nu suntem preparate.

— Ai putea sĕ mergĭ cu Ilie, décă n'ar fi intreprins tocmai astăḑĭ o excursiune la Turnu-roșu — observà Lucreția.

Să vĕ ia d . . .. strigà cocóna Varvara infuriată, — eu plec mâne de-a-dreptul la Brădeci, unde m'ascéptă Domnialui. — Astfel obicĭnuiă sĕ numéscă cocóna Varvara pe soțul Dei.

— Nicĭ pe noi nu ne mai reține nimic aicĭ — respunse cocóna Varvarița, — vom pleca cu toțiĭ la Brădescĭ. —

Când sĕ intórse Ilie de la Turnu-roșu nu mai avea nicĭ un mijloc pentru a schimba decisiunea fatală.

Plecară la Brădescĭ.

XVII.
La Brădesci.

Avea tótă dreptatea Domnialui, adică soțul cocónei Varvara, de îș alesese Brădescii de loc de predilecțiune unde petrecea dilele cele căldurόse de véră. Avea dreptate, căcĭ o posițiune mai pitorέscă un aer mai sănătos și mai aromatic, nu putea găsi, de ar fi colindat tóte băile de renume.

Pe povărnișul unui deal impresorat de cei mai frumoșĭ bradĭ din lume se ridic vr'o sută și mai bine de case, care de care mai elegante, mai cochete și mai frumóse. Cărărĭ intreținute cu cea mai mare ingrijire in deplină curățeniă, un ton degagiat dar decent in societatea de óspețĭ, o climă temperată, astea tóte facu din Brădescĭ un cuib de fericire pentru toțĭ aceia, carĭ se pot lăpăda de grijile, de patimile, de preocupațiunele lor din lumea cea mare, și care mai pot găsi in dulcĭ reveriĭ, in visurĭ line, inspirațiune sublime.

Severin era incântat, el se credea in raiul lui Mohamed. Sosiră in o di senină la Brădescĭ. Olimpia il purtase prin tóte locurile, urcase la diferitele belvederĭ, mergeau mână 'n mâna și sorbeau cu pepturile dilatate aerul balsamat.

Spre séră voiră se ésă érăș in pădurice. Severin, Olimpia, Ilie și Lucreția, dar când i propuseră cocónei Varvarița, D-ei pretextă o indisposițiune, le dise sĕ mérgă 'in salonul de cură și să-o lase pe D-ei singură, ca să sĕ odilnéscă.

Ilie, care simțise că cocóna Varvara făcuse un proiect cu cocóna Varvarița, era neliniscit. Ar fi voit să-i decidă pe cei lalți, ca sĕ stea a casă, pentru a reține pe cocónele de la jocul de cărțĭ la care aveau de gând a se pune după temerile lui Ilie, dar nicĭ Severin și nicĭ Olimpia nu voiră sĕ accepte propunerea sa. Ilie nu mai insistă, căcĭ iș dicea el, că și așa nu va fi in stare a impedeca pe cocónele tot de-a-una și in tóte dilele de la patima lor, și décă nu vor juca astădĭ vor juca mâne, rĕul s'ar fi putut póte amâna, dar stinge, — nu.

Merseră decĭ in salonul de cură unde era o viéță fórte veselă și animată: grupe de óspețĭ in o parte, in alte părechĭ singuratice, dincolea o familie, aicĭ câte un solitar, contemplau luna, ascultau la musică, conversau, oftau, glumeau, cu un cuvênt iș petreceau și sĕ simțeau sĕu cel puțin păreau cu toțiĭ fericițĭ.

Numai Ilie iș versa șoptind temerile sale in sufletul Lucrețieĭ și o neliniscea si pre dênsa.

Severin vorbea tot in versurĭ. Olimpia ascultа perdută in valurile de fericire, cu un zimbet dulce pe buze, și i intorcea cu delicateță stringerile sale de mână.

Visau cu ochiĭ deschișĭ, dar vai, peste curênd sĕ desceptară la realitatea urită.

Când sĕ intórseră a casă, găsiră pe cocóna Varvara și incă vr'o douĕ cocóne și vre-o doi dómnĭ jucând la ferbli cu cocóna Varvarița, care sĕ rușină puțin la vederea lui Severin și ingână ceva de vreme lungă, că n'a putut refusa pe cocóna Varvara, și altele.

Severin simți ca un cuțit la inimă la acéstă descoperire. Olimpia tresări din reveriile ei, Lucreția sĕ mânia, numai Ilie iș păstră firea. El asceptase cu sigur una ca asta, și iață cu faptul implinit i crescu curagiul. Jură in secret, că va lecui pe cocóna Varvarița chiar de ar sci, că nu s'ar mai intórce de la Brădescĭ.

Severin s'ar fi dus indată de la băi, décă nu-i ar fi fost milă de Olimpia și — de propriul sĕu amor. S'ar fi dus, căcĭ ceia ce incepură cocónelein prima séră o continuaseră din séră 'n séră, ba incepură a ferfi și noptile, apoi și diminețele joculuĭ de cărțĭ.

Era lucru scandalos. Bietul Severin sĕ prăpădise. Amorul sĕu ajunsese la un grad atât de mare. in cât ar fi trecut cu vederea patima fiitórei sale sócre, décă ar fi fost in stare de a o scusa, și ar fi scusat-o, décă nu s'ar fi dat jocului de cărțĭ, cum am dice in public.

Toțĭ óspețiĭ din băi vorbeau de ele, când eșau vr'o dată la musică pe promenadă. Cei vechĭ le arĕta celor noi veniți, și istoria lui Severin și a Olimpiei era cunoscută de toțĭ.

— Décă mi-ai da ocasiune, ca sĕ vin in atingere mai de aprópe cu aceste cocóne, — dise intr'o di, un óspe nou venit, cătră Ilie, cu care făcuse cunoscință, și cu care vorbise despre istoria notorică, — aș incerca o cură cu fiitórea sócra Dtale, dar nu ar trebui să scie, că sunt scamator. —

— Dta esci dar vestitul scamator Herman, — intrebă Ilie. — numele ți l'am cunoscut, dar n'am sciut că escĭ identic cu renumitul artist. —

— N'ai sciut fiindcă n'am spus la nimeni. Am venit la Brădescĭ pentru ca sĕ me repausez de ostenelele ocupațiuneĭ mele. Icĭ, colea, tot mai fac in cercul de amicĭ câte o prestidigațiune, pentru

a nu perde exercițiul, dar in public nu m'am dat pe față, și te rog să păstreḑi secretul chiar in interesul Dtale, căcĭ cum ḑic, mi-ar plăcea să incerc cura mea cu cocóna Dode. —

— Cât despre discrețiunea mea poțĭ sĕ fi convins, și tot așa despre recunoscința mea, décă ai bine voi să-mĭ viĭ in ajutor. Eu mi-am bătut destul capul, ca sĕ găsesc vr'un mijloc, dar cu cât mĕ gândesc mai mult, cu atât vĕd, că m'am legat la un lucru neputincios, când m'am jurat, că nu voi merge de aicĭ, până ce nu voi vindeca pe mama fidanțatei mele de patima ei nefericită . . .

— Îmĭ pare bine, că te pot ajuta, ca să-țĭ implinescĭ jurămèntul, — ḑise acum Herman, — căcĭ mijlocul meu va fi cred, insoțit de un efect complet. Îl voi putea incerca la prima ocasiune dar mai intâi trebuie să mĕ presinteḑĭ Dómneĭ. Apropo, are trăsura ei proprie, căcĭ o vĕd adeseorĭ in ecuipagiu particular. —

— Nu, trăsura nu este a Dei, ci a altei Dómne a Dómnei Varvara.

— Décă nu mĕ inșel și acéstă Dómnă jócă in cărțĭ.

— Ea este, aș putea ḑice, rădăcina rĕului. —

— Atuncĭ va trebui sĕ aplic şi asupra Dei cura mea, cred că nu vei avea nimic in contră. —

— Nimic; cu atât mai mare va fi binefacerea Dtale.

— Etă dar lucru inţeles, mĕ vei presenta acelor Dómne. —

— Cu cea mai mare plăcere. Insĕ décă mi-e permis a fi curios, te-aş rugă să-mĭ spui planul Dtale.

— Bucuros, căcĭ şi aşa îm trebuiesce pentru tot casul un martor, care sĕ dovedéscă in lume, că n'am avut intenţiunĭ rele, apoi va fi chiar de lipsă, să-mĭ vinĭ in ajutor. Étă dar ce voiesc să fac.

Şi scamatorul Herman sĕ apucă de i descoperi planul seŭ.

— Minunat, — exclamă Ilie plin de bucurie, — ved că esci un om de geniu. —

Îţ mulţămesc pentru elogiul Dtale, dar ascéptă să-lŭ merit. Urma alege.

XVIII.

Inceputul curei.

Era musică pe promenada din pădure. In pavilon se așeḑase colónele de cadril. Severin cu Olimpia și Ilie cu Lucreția jucau vis-a vis. Erau veselĭ.

Ce sĕ intimplase. Ce lucru prefăcuse tristeța lor in voie bună. Nimic nu sĕ intimplase. Raḑa cea slabă de speranță, care străbătuse in inimile lor din promisiunea acelui scamator, fusese de ajuns a produce acéstă schimbare. Dar speranța lor nu sĕ reḑima numai pe o simplă promisiune, ci era mai bine fondată, căcĭ Herman sĕ pusese deja la lucru.

Chiar in acest moment ședea cu cocónele la mésa de cărțĭ, unde le ținea de vr'o câteva ḑile in cóce in o iritațiune complectă, făcèndu-le sĕ cîștige și sĕ pérḑă de la un moment la altul, sume considerabile.

Olimpia incepuse deja a sĕ ingriji de săuătatea mume-si, care slăbise prin efectul alterațiunei continue, dar Ilie o liniscise, spunênduĭ, ca acéstă era anume provocată din partea aliatului lor, ca o

pregătire la lovitura decisivă, și că nu va mai dura mult timp.

Amicii noștri dansau dară și nu trăiau de o cam dată decât pentru present, uitând cu totul de temerile lor.

Jocul durà cât durà, apoi sĕ sparse tot o dată cu incetarea musicei.

Părechile porniră spre casele lor.

Pe drum Ilie sĕ intâlni cu scamatorul Herman, care i făcu semn, că are să i vorbéscă.

Ilie sĕ grăbi a merge cu el.

— Dioa decisiune s'a apropiat, mâne chiar ne vom incerca norocul, — dise Herman.

— In fine — exclamà Ilie, — har Domnului; numai de am isbuti.

— Tóte sunt pregătite. Am avut grijă de tóte, tocmai ca și când aș da o representațiune dinaintea unui public dificil. Am consultat barometrul meu, care nu m'a înșelat incă nicĭ o dată. Mâne va fi un timp tocmai precum ne trebuiesce. Cocónele sunt invoite a face excursiunea cu mine și cu amicul meu, pe care l'am inițiat in secretul nostru. Vei veni și Dta cu amicul Dtale in urma nóstră, dar avețĭ grijă sĕ nu sosițĭ nicĭ

prea curènd, insě nicĭ prea târḑiu la locul sciut, căcĭ décă aţĭ sosi prea curênd, am perde efectul, ér prin o intârḑiere prea mare s'ar putea intimpla vr'o catastrofă, căcĭ de, — sunt femei, şi iţ spun, că vom avea mâne o furtună grea. —

— Sciu ora, respunse Ilie, — şi voi regula mersul trăsureĭ nóstre, ca şi când ar fi un tren.

— La plecare sĕ fi de faţă — mai ḑise Herman, — pentru ca să-ţĭ pot da instrucţiunĭ, décă va fi de lipsă. Cu aceste cuvinte sĕ duse Herman, părăsind pe Ilie in frigurile asceptăreĭ.

A doua ḑi de diminéţă, calésca cocónei Varvara stetea gata de plecare dinaintea locuinţei D-ei.

Cocónele Varvara şi Varvariţa, — scamatorul Herman şi cu amicul sĕu, — Ilie, Severin, Olimpia şi Lucreţia erau impregiurul trăsureĭ.

— Aş avea poftă să merg şi eu cu Dvóstră la Zmeurescĭ, — ḑicea Ilie — n'ai veni şi tu cu mine Severine, să luăm amêndoi o trăsură.

— Bucuros rĕspunse Severin, — căcĭ şi aşa n'am vĕḑut incă băile de la Zmeurescĭ.

— Vom veni şi noi după Dstră, — sĕ adresă acum Ilie către cocóna Varvariţa, care tocmai sĕ urca in trăsură.

— La revedere dară, — respunse acésta.

— La revedere, décă vom găsi in grabă vr'un birjar, — adause Ilie.

— Dar pe noi ne lăsațĭ aicĭ? — intrebă Lucreția.

— Voi nu sunteți pregătite — obiectă cocóna Varvara. —

Asta ni-ar mai lipsi — sĕ gândi in sine — sĕ vină și fetele! Nu-i destul că voiesc să ne urmăréscă tinerii și să ne strice rostul? Presența lor ne va impedeca de la joc. — Apoi dise érăș cu vocea tare. — Fetele nu pot veni și n'ar fi galant din partea cavalerilor de a le lăsa singure. —

— Bine dicĭ Dómnă — aprobă Severin, — vom remânea și noi aicĭ. —

— Adio dară și la revedere de séră — dise acum cocóna Varvara incântată, că a scăpat așa de lesne de insoțirea neplăcută și impedecătóre a tinerilor.

— Adio, și la revedere póte la Zmeurescĭ, — — dise Ilie.

Cocóna Varvara voia sĕ mai obiecteze ceva, — dar nu putu, căcĭ trăsura sĕ pusese in mișcare.

— Ce tinĕr nesuferit — dise acum cocóna

Varvara cătră cocóna Varvariţa — vrea să sĕ vîre cu sila intre noi şi sĕ ne strice hazul. Décă va veni la Zmeurescĭ nu vom putea juca partida pe care am intrerupt a séră aşa de vreme.

— De asta mĕ tem şi eu, — observă cocóna Varvariţa.

— Décă sciam una ca asta — continuă cocóna Varvara, remâneam mai bine la Brădascĭ.

— Îmi permite-ţĭ a vĕ face o propunere — intrebă acum Herman.

— Cu plăcere, respunse cocóna Vavara.

— Ce ḑiceţĭ la ideia mea, adică să continuăm părtida intreruptă chiar aicĭ in trăsură?

— Ideia Dtale este minunată, este picantă, mĕ invoiesc, dar cum să facem? exclamă cocóna Varvara.

— Cum sĕ facem — intrebă şi cocóna Varvariţa.

— Étă luăm un covor, îl intindem peste picerele nóstre şi astfel formăm mésa — replică Herman.

— Bravo — exclamă cocóna Varvară.

— Dar cărţile? — intrebă érăş cocóna Varvariţa.

— Cărţĭ am eu la mine in buzunar — respunse Herman.

— Şi mai bravo — exclamă cocóna Varvara.

Se puseră la joc.

La inceput cocónele cîştigau mereu, adunaseră fiorinĭ cu miile, şi nu băgaseră de sémă. că cerul să intunecase de o dată şi că incepuse a picura.

De la prima picătură de plóie părea că norocul ar fi intors fóiă. Cocónele perdeau, dar mai cu sémă cocóna Varvara in vr'o câteva ture de joc îş dase tot cîştigul şi incepuse a da deja din baniĭ Domniaei.

Acum observară plóia.

Voiră să opréscă trăsura pentru a ridica coşul, dar cocóna Varvariţa ḑise:

— Numai incă tura asta s'o facem, apoi putem să ne oprim.

Cei lalţĭ să invoiră. In acea tură lupta urma intre cele două cocóne. Varvariţa ceruse in urmă o sumă atât de considerabilă, in cât Varvara nu mai avea atâţĭ banĭ. ca să intórcă.

— Ce facĭ soro, dai şi mai cerĭ, séu trag baniĭ, — intrebâ cocóna Varvariţa.

— Dau şi mai intorc incă o dată pe atât — ḑise cocóna Varvara aprinsă.

— Scóte dar banii — obiectă Varvariţa.

— N'am, iţ remân datóre — respunse Varvara.

— Banii vorbesc! — replică Varvariţa.

— Ce, n'am atât credit la tine? — exclamă Varvara.

— Ba, tu ai credit dar cunosc părerea Dlui in acéstă privinţă, — respunse Varvariţa, — el ḑice, că datoriile de joc, n'au valóre dinaintea legeĭ.

— Asta-i drept, — sĕ grăbi a observa Herman, căcĭ i venise momentul de a sĕ pune in acţiune, — dar daţi-i vr'un amanet.

— Ce amanet să-ţ dau? intrebă Varvara.

— Vr'un giuvaer, vr'un ceasornic.

— N'am la mine. —

— Daţi-i dar trăsura şi caiĭ.

— Ce ideiă. —

— Dai, orĭ trag baniĭ — ḑise acum cocóna Varvariţa.

— Ba sĕ nu tragĭ, că dau, să vedem décă n'ai vrut să mĕ bagĭ numai in gróze — sbieră cocóna Varvara.

— Bine, primesc trăsura şi cu caiĭ in valórea sumei, ce ai sĕ dai şi étă trei aşi. —

— Eu am numai trei crai. —

— Trăsura este a mea, ai audit Janos, — strigă acum Varvarița către visitiu.

— Da, până una alta este a ei, — afirmă cocóna Varvara visitiului, care făcuse nisce ochĭ marĭ la acéstă scire.

Plóia devenise tot mai désă, Varvarița porunci acum visitiului sĕ tragă coșul. Visitiul ascultă de noua sa stăpînă.

— Vom urma acum noi treĭ jocul? — întrebă Varvarița.

— De ce, numai noi treĭ, — observă Herman. Décă îmi permite Dómna Varvara, o voi împrumuta cu o sumă, pentru ca să-șĭ urmeze jocul. —

— Primesc Domnule și îțĭ mulțămesc, — ḑise Varvara, încântată că i sĕ dă ocasiunea de a sĕ revanșa asupra Varvarițeĭ, către care prinsese o ură nemărginită.

Jocul merse înainte. Cocóna Varvara niciĭ nu ciștiga, dar nicĭ nu perdea, cocóna Varvarița perdea însĕ mereu și în fine ajunse și ca de a pune în joc caiĭ și trăsura, pe care iĭ ciștigase cu vr'o câteva minute mai nainte. Perdu.

— Vĕ rog sĕ spunețĭ visitiului, că trăsura este a mea, — ḑise Herman zîmbind.

— Audĭ mĕĭ Ianos, strigâ cocóna Varvara cu plăcere, — trăsura este a acestui Domn, nu mai este nicĭ a mea, nicĭ a cocóneĭ Varvarița, D-luĭ este singurul stăpên. —

— Și acum, — urmâ Herman, — bine voițĭ a ne face puțin loc in fund, și a vĕ așeḑa aicĭ, căcĭ am stat destul pe acest jelț necomod. Ni s'au incleștat picerele, nu-i așa amice.

— Așa-i, afirmă amicul.

— Scițĭ că nu prea suntețĭ galanțĭ, — ḑise cocóna Varvara cam speriată.

— Galanțĭ negalanțĭ — replică Herman cu vocea brutală, — așa voiesc eu, decĭ trecețĭ dincóce. —

— Asta-i mojicie, — strigâ Varvarița, — după ce ni-ațĭ luat baniĭ, să vĕ mai batețĭ și joc de noi.

— Oprescĕ Ianos, stai — sbierâ acum Herman, — cocónele vreau să sĕ dea jos.

Trăsura sĕ opri.

XIX.
Catastrofa și incheere.

— Să ne dăm jos — țipară amêndouĕ cocóne, — să ne dăm jos! aicĭ in mijlocul drumului, —

dise cocóna Varvara. — in ploiă, in furtună. Gluma Dtale Domnule este prea próstă. —

Herman scosese ceasornicul și sĕ uitase la ceas.

— Haideți, eșiți, — dise cu o voce aspră. — timpul a inaintat, nu mai pot intârdia. -

— Ianoș, — strigă cocóna Varvara. — ajutor. vrea să ne omóre!

— Vai, vai! — sĕ lamentă cocóna Varvarița. — sĕracele de noi! —

Herman o apucase și o imbrância afară, pe când amicul sĕu o scotea pe cocóna Varvara.

Visitiul remase cu gura căscată pe capră și nu scia ce să facă.

— Mână, — i răcni Herman.

Trăsura porni de o dată cu iuțélă.

Cocónele erau pe șosea, derangeate, speriate, consternate.

Varvarița plângea cu hohot, Varvara țipa, răcnea și iș frângea mânile.

Ploua de vĕrsa. Cerul era negru, invĕlit cu norĭ ca de mușama jur imprejur. Tunetul durduia, fulgerul șerpuia luminând pe momente peisagiul posomorit cu o licóre lugubră. Nicĭ o urmă de locuință, séu de vr'o ființă umană.

— Vai, vai, — sĕ lamentă Varvarița, — ce pecate au cădut pe capetele nóstre, de trebuie sĕ murim de o mórte atât de ingrozitóre.

— Jurămêntul, — sbieră Varvara, — jurămêntul tĕu de a nu mai juca in cărțĭ, pe care l'ai călcat, ni-a venit pe cap. Tu escĭ de vină, déca vom peri aicĭ pe drum. . . .

— N'am călcat nicĭ un jurămênt, — dise Varvarița, — dar tu, de ce ai oprit pe gineriĭ mei ca să vină după noi. Déca nu iĭ ai fi oprit nu s'ar fi intêmplat acésta. —

— O — prea curată fecióră, sfântă născătóre de Dumnedeu, mântuitórea tuturor pĕcatelor și a lor mele, indurată de noi, étă iț făgăduiesc, că nu mĕ voi atinge nicĭ o dată in viéța mea de afurisitele de cărțĭ.

Un trăznet grozav păru a lua act de jurămêntul ei.

Varvara sĕ făcu galbenă ca mórtea și cu mâna tremurândă iș făcu crucĭ peste crucĭ.

— Sfântă născătóre de Dumnedeu, indură-te de noi, dise și ea, — scapă-ne din acéstă primejdiă că nicĭ eu nu voi mai juca in cărțĭ, cât voi trăi in lume.

Së audi un nou durduit, părea că tună, dar totuș era un vuet diferit de acela care venia din ceriul măniat. Crescea din ce in ce și se apropia.

Era trăsura lui Ilie, care venia cu Severin pentru a scăpa pe sócra lor impreună cu prietina ei.

Sosiseră tocmai la timp, nicĭ prea curênd nicĭ prea târdiu.

Cura era săvèrșită și era o cură radicală, după cum sĕ dovedi in urmă.

Cocónele din Bidinescĭ de la acest eveniment, in urma influințeĭ exercitate de Varvarele, se lăsară de jocul de cărțĭ. . . . —

Intre cele două sfinte Măriĭ, adică intre diua Adormireĭ și a Nasceriĭ iș serbară: Severin cu Olimpia intâi, apoi după o sĕptămênă Ilie cu Lucreția nunta lor.

Lui Dr. Vasilie Pizmă nu-i venia nicĭ de cum la socotélă, căsătoria lui Severin, insĕ trebui să inghiță nodul.

Soțiă-sa Ninica, ar fi murit și ea de ciudă, déeă nu s'ar fi intèmplat sĕ aibă un curtezan nou.

Poetul Pricopsea o păți urit cu drama sa; sĕ representase și fusese — fluerată.

De atuncĭ renegă naționalitatea sa și sĕ făcu neamț, cu numele Brückhopsa.

Despre cele lalte persóne pe care le-am intâlnit in decursul acestei narațiunĭ, cronica orașului nu ne-a insemnat nimic, decĭ trebuie sĕ presupunem că au remas in starea in care iĭ am cunoscut.

D-ra Tunea rîde și acum, déca n'a murit cumva.

